

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/359/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613208071
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4613208071.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľky: J. Z. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., M. XXXX/XX, proti odporcovi: H. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., M. XXXX/XX, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu v Topoľčanoch zo dňa 23. 08. 2013 č.k. 5C/288/2013-50, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zakázal odporcovi dočasne vstupovať do bytu č. XX, na 3. poschodí bytového domu na M. ul. č. XXXX/XX v C., a to do právoplatného rozhodnutia súdu o návrhu navrhovateľky o vylúčenie odporcu z užívania bytu. Zároveň navrhovateľke uložil povinnosť najneskôr do 03. 09. 2013 podať na súd návrh na začatie konania na vylúčenie odporcu z užívania bytu podľa § 705a Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. g/ OSP a konštatoval, že návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia je opodstatnený, keďže odporca je dôvodne podozrivý z násillia voči navrhovateľke. Vychádzal z návrhu, ako aj listinných dôkazov k nemu pripojených, zo zápisnice o trestnom oznámení z 30. 07. 2013, v ktorej popisala skutočnosti, ktoré sa udiali dňa 29. 07. 2013 v čase okolo 21.00 hod. v ich spoločnom byte v C., na M. ul. XXXX/XX. Popisovala agresívne správanie odporcu voči nej spojené s fyzickým a psychickým násillím, lekársku správu z 30. 07. 2013, z ktorej vyplýva, že dňa 30. 07. 2013 o 00.30 hod. bola navrhovateľka napadnutá manželom - odporcom, ktorý sa ju pokúsil znásilniť, v dôsledku čoho došlo u nej k poraneniu pery a stehna. Pripojila fotografie ošatenia, ktoré jej odporca poškodil, ako aj uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície z 30. 07. 2013 ČVS: ORP-312/OVK-TO-2013, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona za skutok, ktorý sa stal 30. 07. 2013 okolo 00.10 hod. v C. na vyššie uvedenej adrese. Na základe týchto dôkazov súd prvého stupňa uzavrel, že navrhovateľka osvedčila, že odporca je dôvodne podozrivý z násillia voči nej, a preto návrhu vyhovel.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, ktorý navrhol uznesenie zrušiť. Poprel skutočnosti uvádzané v zápisnici o trestnom oznámení z 30. 07. 2013, ktoré označil za nepravdivé. Zdôraznil, že pokiaľ by existovalo dôvodné podozrenie, že sa voči navrhovateľke dopustil násillia, ako uvádza v návrhu a v zápisnici o trestnom oznámení, boli by splnené všetky podmienky na to, aby bolo voči nemu vznesené obvinenie. V danej veci však bolo začaté iba trestné stíhanie vo veci, ale nebolo voči nemu vznesené obvinenie, teda ani orgány činné v trestnom konaní na základe doposiaľ vykonaných dôkazov nevidia dôvody na takýto postup. Vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci je bezvýznamné pre záver, či je dôvodne podozrivý z násillia proti navrhovateľke, alebo nie. Obsah lekárskej správy z 30. 07. 2013 nekorešponduje s agresívnym konaním, popísaným v návrhu na začatie konania, resp. v trestnom oznámení. Zároveň poukázal na to, že navrhovateľka má dlhšiu známosť s iným mužom a jej evidentným cieľom je umožniť, aj prostredníctvom nariadeného predbežného opatrenia, ich bezproblémové stretávania v byte.

Navrhovateľka sa k odvolaniu písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 74 ods. 1 OSP, pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Vychádzajúc z obsahu cit. zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že predbežné opatrenie možno nariadiť pred začatím konania, alebo po začatí konania. V oboch prípadoch podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia sú v zásade rovnaké a v oboch prípadoch je ho možné nariadiť len z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Zmyslom každého predbežného opatrenia je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenému účastníkovi a zabrániť ďalšiemu zhoršeniu jeho postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Preto pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi vyžadujúce dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa ňou nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Navyše predbežné opatrenie možno nariadiť len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu.

Podľa § 76 ods. 1 písm. g) OSP, predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násillia.

V prípade nariadenia predbežného opatrenia podľa citovaného ust. § 76 ods. 1 písm. g) OSP musí byť splnený materiálny predpoklad, ktorým je odôvodnené podozrenie, že odporca sa dopúšťa násillia voči navrhovateľke, pričom nie je relevantné, či osoba, ktorá má byť obmedzená zákazom dočasne nevstupovať do domu alebo bytu, ho obýva na základe jemu svedčiaceho vlastníckeho práva. V návrhu sa musí preukázať existencia odôvodneného podozrenia z násillia, a to predložením relevantných tvrdení a dôkazov deklarujúcich, že telesná alebo duševná stránka nesú stopy psychického alebo fyzického násillia. Osvedčenie takéhoto podloženia môže vyplývať najmä z obsahu trestného oznámenia, oznámenia o priestupku, lekárskej správy a pod.

Aplikácia predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. g) OSP je veľmi aktuálnym a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násillia. V jeho prospech svedčí najmä to, že v dôsledku jeho uplatnenia - zákazu vstupovania násillnej osoby - sa ohrozenej osobe poskytuje pomerne rýchla ochrana, vďaka ktorej nemusí ďalej zotrvať

v spoločnom obydli s násillnou osobou, ani nemusí opúšťať svoje obydlie, ak sa chce chrániť pred opätovnými útokmi násillnej osoby; nemusí žiť v strachu a obavách o svoj život a zdravie, a ani sa nemusí zaťažovať hľadáním náhradného ubytovania

Násillie je možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe, alebo proti určitej skupine alebo spoločnosti,

ktoré buď má za následok alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú škodu, maldevelopment a podobne.

Násilie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násilia hovorí

o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Neodmysliteľnou kategóriou násilia je bolesť a hrozba bolesti. Násilie, ktoré spôsobuje bolesť, je zdrojom bezmocnosti obeť a súčasne prejavom prežívania moci páchatel'a násilia nad svojou obeťou. Násilie sprevádzané spôsobovaním bolesti je prejavom prežívania moci páchatel'a násilia nad svojou obeťou, ktorá je v týchto prípadoch bezmocná. Táto bezmocnosť býva častým cieľom páchatel'a, ktorému tento fakt prináša istú formu uspokojenia.

Pojem násilia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násilia páchaného na ženách, schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násilný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť

k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrašovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom či súkromnom živote. Preto v súvislosti s domácim násilím je mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násilníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násilník

v domácom prostredí obeť. Z uvedeného dôvodu bolo aj sformulované predbežné opatrenie

v zmysle § 76 ods. 1 písm. g/ OSP, ktorého účelom je poskytnúť oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutkový stav veci nie je náležite zistený.

V preskúmvanej veci ide o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 ods. 1 OSP, keď navrhovateľka bez toho, aby podala návrh vo veci samej, dňa 14. 08. 2013 podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, domáhajúc sa ním uloženia zákazu odporcovi vstupovať do bytu č. 25, na 3. poschodí bytového domu na M. v C. a to od jeho doručenia až do rozhodnutia vo veci samej - návrhu na vylúčenie odporcu z užívania nehnuteľnosti. Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania sú nájomcami bytu č. XX, na M. ulici v C. č. XXXX, na základe nájomnej zmluvy z 27. 01. 2012 uzatvorenej s mestom C., ako prenajímateľom. Manželstvo uzatvorili 07. 10. 2000, z ktorého sa narodila maloletá M. X., dňa XX. XX. XXXX. Z návrhu vyplýva, že dňa 29. 07. 2013 navrhovateľka po príchode domov, vo večerných hodinách okolo 21.00 hod., spolu s maloletou a jej kamarátkou, uložila deti spať do izby, ona zostala v obývačke, kde okolo 23.00 hod. zaspala. V čase okolo 00.00 hod. sa zobudila na to, že na nej obkročmo sedel odporca, ktorý jej dlaňou pravej ruky zakrýval nos a ústa, rukou ju tlačil tak, že sa nemohla nadýchnuť, vyhrážal sa jej, že pokiaľ bude kričať, tak sa zadusí, čo opakoval asi 15x. Následne ju rukou fyzicky obťažoval v intímnych častiach tela a snažil sa o intímny styk, ktorému sa bránila. Jeho konanie pretrvávalo dlhšie a opakované, a nakoľko nechcela maloletú dcéru zobudiť, nekričala. Napriek tomu sa dcéra zobudila, pretože počula nadávky otca a napísala sms jej známemu. Okolo 02.00 hod. prišli pred dom vozidlá polície, odporca bol predvedený na OO PZ v C., kde navrhovateľka podala na neho trestné oznámenie. Po týchto udalostiach, 30. 07. 2013 odporca sa z bytu odsťahoval, a v byte zostala bývať s dcérou sama a to až do 13. 08. 2013, kedy sa odporca do bytu opäť nastáhoval. Odvtedy sa združuje v byte, vodí si do bytu návštevy, s ktorými požívajú alkohol a vulgárne sa vyjadrujú. Z obavy pred odporcom a osobami, ktoré si do bytu vodí, sa v detskej izbe aj s mal. M. zabezpečujú posunutím nábytku, keďže kľúče od izby odporca zobral. Mal. M. má k otcovi negatívny vzťah kvôli jeho správaniu k dieťaťu, obe majú z neho strach a takéto spolužitie narúša psychický vývoj maloletej. Spolužitie s ním pre fyzické a psychické týranie, slovné útoky, ponižovanie, zosmiešňovanie, prenasledovanie, sexuálne násilie sa stalo pre obe neznesiteľným. Zo zápisnice o trestnom oznámení z 30. 07. 2013 vyplýva, že navrhovateľka oznámila vyššie uvedené skutočnosti, ktoré sa odohrali 29. 07. 2013 v ich byte, pričom uviedla, že obdobné útoky odporca voči nej smeroval aj v minulosti, v roku 2011 alebo 2012 a bola nútená

absolvovať aj lekárske ošetrenie. Z lekárskej správy z 30. 07. 2013, vydanej V. W. S., gynekológom vyplýva, že u navrhovateľky bolo zistené poškrabnutie hornej pery vpravo v dĺžke 1 cm zvislého smeru, na vnútornej strane ľavého stehna cca 10 cm modrina, intenzívna bolesť v oblasti vonkajších i vnútorných genitálií. Lekár nestanovil práceneschopnosť podľa aktuálneho zdravotného stavu. Navrhovateľka do spisu doložila niekoľko kusov fotografií, z ktorých je zrejme poškodenie šatstva spôsobené zrejme rezným spôsobom. Dňa 30. 07. 2013 OO PZ, odbor kriminálnej polície vydal uznesenie pod ČVS: ORP-312/OVK-TO-2013 o začatí trestného stíhania za zločin sexuálneho násillia a prečin nebezpečného vyhrážania, pretože páchatel' v presne nezistenom čase, cca okolo 00.10 hod. dňa 30. 07. 2013 v C. v obytnom dome na M. ul. č. 44XX/XX, v obývačke bytu pristúpil k vtedy tam spiackej Z. X. (navrhovateľke), na ktorú si najskôr obkročmo sadol oboma nohami, následnej jej dlaňou svojej pravej ruky zakrýval asi 15x ústa a nos tak, že sa nemohla nadýchnuť, čo ju prebudilo, pričom on neprestával, vulgárne jej nadával a vyhrážal sa jej zabitím, čo v nej vzbudilo obavu o život a zdravie a tak sa prestala brániť a snažiť kričať o pomoc. Potom si páchatel' sadol vedľa nej a snažil sa jej strhnúť pyžamové nohavice. Povedal jej, že ak nič iné, aspoň ju fyzicky atakuje, jej rukou vnikol do pohlavného orgánu. Snažila sa ho odsotiť a odkopnúť, páchatel' pokračoval v útoku 2-3 krát, vyhrážal sa jej zabitím a vulgárne jej nadával. V útoku prestal, keď do obývačky prišla dcéra poškodenej, M. X..

Odvolací súd posudzujúc prejednávajúcu vec v zmysle vyššie popísaných skutkových zistení, ako aj citácie zákonných ustanovení dospel v zhode s právnym názorom súdu prvého stupňa k záveru, že bola preukázaná potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov, ako i splnenie všetkých procesných a materiálnych podmienok pre poskytnutie ochrany navrhovateľke nariadením predbežného opatrenia v požadovanom rozsahu. Z obsahu spisu a listinných dôkazov v ňom založených, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zápisnice o trestnom oznámení, lekárskej správy zo dňa 30.7.2013, fotografií poškodenej, uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 30.7.2013, zápisnice o výsluchu poškodenej, zápisnicou o prehliadke tela a odbere biologického materiálu aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo v tomto štádiu konania preukázané, že odporca je dôvodne podozrivý z násillia voči navrhovateľke. Navrhovateľka v návrhu aj v zápisnici o výsluchu poškodenej zhodne popisuje udalosti, ktoré sa odohrali v nočných hodinách dňa 29. 06. 2012 v ich byte, na M. ul. č. XXXX/XX v C.. Aj keď nebolo voči odporcovi vznesené obvinenie a trestné stíhanie bolo začaté vo veci, z obsahu uznesenia jednoznačne vyplýva, že skutok, pre ktorý bolo trestné stíhanie začatá sa týka udalostí, ktoré sa odohrali dňa 29. 06. 2013 medzi navrhovateľkou a odporcom. Pre nariadenie predbežného opatrenia na uloženie povinnosti dočasne nevstupovať do domu postačuje, ako už bolo vyššie uvedené, dôvodné podozrenie z násillia (či už fyzického alebo aj psychického) povinnej osoby. Dôvodnosť podozrenia nemusí mať ani kvalitu podozrenia potrebného na začatie trestného stíhania alebo priestupkového konania, a preto v tomto smere nie je ani nutné uvažovať o vzťahu podozrenia k prípadnému trestnému alebo inému obdobnému postihu povinnej osoby. O takýto prípad ide i v posudzovanej veci. Samotná okolnosť, že je vedené trestné stíhanie za zločin sexuálneho násillia a prečin nebezpečného vyhrážania, v kontexte ostatných dôkazov založených v spise (najmä lekárskou správou a fotografiami poškodenej šatstva) evokuje logický záver o dôvodnosti podozrenia z jeho násillia voči nej. Tým je splnený základný predpoklad pre nariadenie požadovaného predbežného opatrenia. K námietke odporcu uvádzanej v jeho odvolaní týkajúcej sa rozporu v obsahu lekárskej správy a jeho agresívnym konaním odvolací súd nevzhladol žiadnu takúto okolnosť, pričom odporca neuviedol, v čom tento rozpor má spočívať. Z lekárskej správy vyplýva, že navrhovateľke bolo lekárom zistené poškrabnutie hornej pery vpravo v dĺžke 1 cm zvislého smeru, na vnútornej strane ľavého stehna cca 10 cm modrina, intenzívna bolesť v oblasti vonkajších i vnútorných genitálií, čo podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá skutku a jeho následkom tak, ako ich navrhovateľka popisovala v návrhu a tiež v zápisnici o trestnom stíhaní. Na záver odvolací súd dodáva, že navrhovateľka podala v súlade s obsahom preskúmaného uznesenia na Okresný súd v Topoľčanoch dňa 02. 09. 2013 návrh na vylúčenie odporcu z užívania bytu a v tomto konaní bude obom účastníkmi poskytnutý priestor na preukázanie pravdivosti ich tvrdení. Predbežné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej a od výsledku konania bude závisieť, či odporca bude z užívania bytu vylúčený natrvalo alebo nie.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutých častiach ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.